

Сергій ТАРГОНІЙ,

orcid.org/0009-0000-0547-3972

аспірант творчої аспірантури кафедри народних інструментів

Одеської національної музичної академії імені А.В. Нежданової

(Одеса, Україна) setarvas@gmail.com

НОВАТОРСЬКІ ВІНАХОДИ В БАЯННІЙ ТВОРЧОСТІ ЛЮДМИЛИ САМОДАЄВОЇ (ВИКОНАВСЬКО-МУЗИКОНАВЧИЙ АНАЛІЗ)

Мета роботи – виявити на основі аналізу творів Л. Самодаєвої новаторські винаходи, які сприяли розвитку мистецтва українського баяну. Проаналізувати музично-інтонаційну предметність сонорних засобів, їх образно-сміслові значення в творах.

Методологія дослідження обумовлена обраною темою та метою статті, що передбачає використання аналітичного, компаративного, а також, жанрово-стильового методів. Залучаються естетико-культурологічний, порівняльно-історичний та психологічний підходи. З огляду на назву статті, методи дослідження також є спрямованими на виявлення та аналіз в творчому доробку композиторки нових способів реалізації інструменту баян у широкому спектрі жанрів: від інструментальних, вокальних до камерних і театральних композицій.

Наукова новизна дослідження полягає у виявленні новаторських рішень в творчості Людмили Самодаєвої, які сприяли розвитку українського баяну. Проаналізовано музично-інтонаційну предметність сонорних засобів та їх образно-сміслові значення в творах композиторки. Вперше в українському музикознавстві розкрито семантику типів сонорного інтонування в баянній творчості мисткині. У ході аналізу ряду творів Л. Самодаєвої можна зробити висновок про значну кількість охопленого спектра сонорних засобів, до яких належать кластерні співзвуччя, сонорно-мелодійне інтонування та різні прийоми, не властиві традиційному звуковидобуванню на академічних музичних інструментах. Запропонований аналіз композиції сприяє насамперед розширенню кола впливу на індивідуально-виконавське особистісне переживання змісту музичних творів. Музикознавчий понятійно-термінологічний інструментарій, створює потенційний цілеспрямований рух до нових осяянь, творчих відкриттів – глибинно-сутнісних переживань, збагачень та оновлень музичного інтерпретаторського мислення, що сприятиме розширенню репертуарного арсеналу українських виконавців-баяністів. Крім того, дослідження дозволяють визначити ключові ознаки композиторського стилю Людмили Самодаєвої, які забезпечують унікальність і неповторність її творів.

Ключові слова: баян, виконавство, нова музика, нові жанри, творчість Людмили Самодаєвої.

Serhii TARHONII,

orcid.org/0009-0000-0547-3972

Postgraduate student at the Department of Folk Instruments

The Odessa National A. V. Nezhdanova Academy of Music

(Odesa, Ukraine) setarvas@gmail.com

INNOVATIVE INVENTIONS IN THE ACCORDION CREATIVITY OF LYUDMYLA SAMODAIEVA (PERFORMANCE-MUSICIAN ANALYSIS)

The purpose of the work is to identify innovative inventions that contributed to the development of the art of the Ukrainian bayan based on the analysis of the works of L. Samodaeva. To analyze the musical and intonational objectivity of sonorous means, their figurative and semantic meaning in the works.

The research methodology is determined by the chosen topic and the purpose of the article, which involves the use of analytical, comparative, as well as genre and style methods. Aesthetic and cultural, comparative and historical, psychological approaches are involved. Given the title of the article, the research methods are also aimed at identifying and analyzing composer's new ways of implementing the bayan instrument in a wide range of genres: from instrumental, vocal to chamber and theatrical compositions.

The scientific novelty of the study lies in identifying innovative solutions in the work of Lyudmila Samodaeva, which contributed to the development of the Ukrainian bayan. The musical and intonational objectivity of sonorous means and their figurative and semantic meaning in her works are analyzed. For the first time in Ukrainian musicology, the semantics of the types of sonorous intonation has been revealed in the composer's bayan work. In the course of analyzing a number of the composer's works, it is possible to conclude that a significant number of the spectrum of sonorous means has been covered, which include cluster consonance, sonorous-melodic intonation and various techniques not inherent in traditional sound production on academic musical instruments. The proposed analysis of the composition contributes primarily to expanding the circle of influence on the individual-performing personal experience of the content of musical works. The musicological conceptual and terminological toolkit creates a potential purposeful movement towards new insights, creative discoveries - deep-substantive experiences, enrichments and updates of musical interpretative thinking, which will contribute to expanding the repertoire arsenal of Ukrainian bayan performers. In addition, the research allows us to identify the key elements of Lyudmila Samodaeva's compositional style, which ensure the uniqueness and originality of her works.

Key words: accordion, performance, new music, new genres, work of Lyudmila Samodaeva.

Постановка проблеми. В наші непрості часи українське баянне виконавство стикнулось з гострою затребуваністю національного продукту саме української оригінальної композиторської творчості та її музикознавчого вивчення, зокрема в аспекті ціннісно-сислової змістовності з подальшою популяризацією на світовій мистецькій арені з її шаленою конкурентністю, що вкрай необхідно для зростання національної свідомості та укріплення духовності українського суспільства, його гідності, самоідентифікації.

Аналіз досліджень. Баянна творчість Людмили Самодаєвої в українському музикознавстві є малодослідженою. Найбільш корисним і дотичним до проблематики статті стали наукова дисертація Івана Єргієва «Український «модерн-баян» як феномен світового мистецтва» (2006) та його стаття «Акордеон у творчості Людмили Самодаєвої» (2003), в яких він висвітлює новаторські підходи композиторки щодо використання баяна в різноманітних жанрах. Він акцентує увагу на її здатності інтегрувати баян у вокально-інструментальні композиції, створюючи унікальні твори.

Микола Андрійович Давидов у своїй праці «До словника музичної педагогіки» звертає увагу на можливості баяна, на протизагугу фортепіано, в поєднанні з вокалом, його спорідненість в способі звуковидобуття наближеному до людського голосу.

Мета дослідження. Виявити на основі аналізу творів Л. Самодаєвої новаторські винаходи які спричинили поштовх до розвитку українського баяну. Проаналізувати музично-інтонаційну предметність сонорних засобів, їхню структуру та образно-сислове значення в творах.

Виклад основного матеріалу. Людмила Самодаєва – відомий український композитор, член Спілки композиторів України, лауреат премії Лео Вітошинського в галузі театрального мистецтва (1998 р.). Її творче кредо – абсолютна відкритість для будь-яких творчих експериментів, новацій, нетрадиційних жанрових напрямків.

Після того як на початку 90-х років, з життя пішов О. Білошицький, В. Зубицький переїхав в іншу країну, українські баяністи відчули брак нової оригінальної музики, зокрема це стосується поліфонічної музики, творів великої форми і камерно-оркестрової музики. У цей період зростає роль виконавців які співпрацювали з українськими композиторами-симфоністами. Саме така творча співпраця відомого виконавця – фундатора мистецтва українського модерн-баяна Івана Єргієва із видатною композиторкою Людмилою Самодаєвою принесла величезні плоди¹, а саме,

було створене підґрунтя для розвитку камерно-академічного українського баянного мистецтва. З іншого боку це стало одним з чинників розквіту творчості Л. Самодаєвої.

Основними жанрами творчості композиторки є вокальний та театральний. На це посприяла низка факторів. Насамперед слід відзначити, що «її чоловік – відомий далеко за межами України поет, письменник Ігор Потоцький². Значним фактором стала концертмейстерська робота протягом семи років в Одеському театрі опери та балету» (Єргієв, 2004: 209). І саме у цих жанрах Л. Самодаєва стає новаторкою в українському баянному мистецтві.

Людмила Самодаєва залучила до своєї творчості інструмент баян у 1994 році. І зробила вона це, написавши нетиповий для української музики твір «Cuando sale la luna» для сопрано та камерного ансамблю (флейта, скрипка, віолончель, рояль та баян) лірико-драматичного складу на вірші Гарсія Лорки. Баян у цьому творі використаний для збагачення тембрових барв та відіграє роль «оркестрової» педалі. А у трьох романсах для голосу та баяна «Noli me tangere» написаному у 1998 році та у двох романсах для сопрано та баяна «Арлекін» 1999 року, «інструмент виступає у зовсім новій для себе якості, ніби вторгаючись у здавалося б незламну фортепіанну «парафію» і демонструючи професійну, академічну спроможність, істинно «вокальну» природу в порівнянні з роялем у сенсі «процесуальності динаміки» (Давидов, 2000: 153) витриманих тонів, гнучкості дихання, м'якості, можливості вібрації та інших засобів виразності. У цих творах баян виконує самостійну образно-виразну функцію. Саме так, створенням оригінальної музики для вокалу та баяну, був відкритий новий етап вокально-інструментального розвитку в українському мистецтві.

Основними рисами композиторського стилю Людмили Самодаєвої є експресіонізм та інтуїтизм, а також нерозривний зв'язок і взаємопроникнення вокальних та інструментальних елементів. Вокальні партії її творів підвладні не усім виконавцям, і вимагають високої майстерності, вони насичені несподіваними інтервальними стрибками та альтераціями, але при цьому наділені надзвичайною мелодійністю. Вокальний голос композиторки трактує як один із найдосконаліших інструментів. Однією з особливостей Л. Само-

² Перші вокальні опуси композиторки датовані 1986 роком: дві поеми для тенора на вірші І. Потоцького та два «Осінні етюди» (на його ж вірші для сопрано і симфонічного оркестру).

¹ Понад 20 творів у камерно-баянному жанрі.

даєвої є те, що вона наділяє вокал нетиповими для нього інструментальними ефектами, такими як глісандо та шумовими елементами, як у творі «Noli me tangere». І так само, її інструментальні композиції завжди містять мелодію як один із засобів виразності.

На початку 1994 року Людмила Самодаєва написала музику до дитячої вистави «По щучому велінню». Вона прийняла сміливе рішення озвучити всю виставу лише за допомогою двох інструментів: скрипки та баяна. Згодом Іван Єргієв відібрав 5 музичних номерів з 23 для концертного виконання. Так народилася «Дитяча сюїта» – перший оригінальний баянний камерний цикл в українській музиці, що складається з таких номерів: № 1. «Дитинство», № 2. «Мама і тато», № 3. «Чарівництво», № 4. «Балаган» та № 5. «Циганський танок». Світова прем'єра сюїти відбулася 25 грудня 1994 року у великій залі Одеської державної консерваторії імені А. В. Нежданової на ювілейному концерті кафедри камерного ансамблю.

Людмила Самодаєва дуже тонко використовує засоби фольклорної стилізації (Єргієв, 2004: 211), унікальний авторський стиль з елементами притаманними творчості І. Стравінського (паралелізм квінт і септакордів) і Б. Бартока (гармонічні нашарування метра та ритму). Завдяки цьому вона створила оригінальний твір у стилістиці folkmodern. На багатьох концертах в Україні та Європі сюїту було тепло прийнято як публікою, так і критиками, які визнали її новаторським внеском до української камерної музики. Л. Самодаєва сприяла значному розвитку баянного мистецтва в Одесі, і написання нею камерних творів для цього інструменту набуло системного та спрямованого характеру.

Наступним, більш сміливим в новаторському плані, після «Дитячої сюїти», твором стали «Три одкровення» для скрипки та баяна, написані у 1995 році, які були представлені дуєтом «КАДАНС» на «Київ Мюзик фесті 95». За формою твір лаконічний, що є характерним для стилю композиторики: «Три одкровення» – це три монологі-виголошення, які висвітлюють глибинну сутність одкровень людської душі: «від боязких мікроінтонацій у техніці мінімалізму першого «одкровення», через конфліктність, подолання, боротьбу зі своїм другим «Я» у другому, до пізнання істини Бога у третьому» (Єргієв, 2004: 212). Також варто відзначити, що вперше в Україні в баянній музиці композиторка використовує не тільки звучання інструменту, але і голоси виконавців, тим самим підкреслюючи синтез «вокального» та «інструментального» у своїй творчості.

До основних творів варто додати два «Концертштюки». У 1995 році був написаний «Концертштюк №1» з назвою «За білою смугою» для октету у складі 2-х скрипок, 2-х віолончелей, кларнету, флейти, рояля та баяна, а в 1996 році був написаний «Концертштюк №2» під назвою «І побачив світло» для такого ж складу. У цих творах слід звернути увагу на образний зміст музики. Продовжуючи абстракціоністські тенденції нововенських класиків та психологізм П. Хіндемита, композиторка досліджує музичні інтерпретації пограничних станів людської психіки («Концертштюк» №1) і «людської коми» («Концертштюк» №2). Л. Самодаєва «намагається знайти звуковираження, адекватне «зависанню» душі людини на межі «цього» і «того» світу» (Єргієв, 2006: 108). Ці два значні твори були представлені на комп'ютерному диску новітньої української музики (видавець – Одеське відділення фонду «Відродження», продюсер А. Перепелиця, художній директор проекту – композитор Кармелла Цепколенко).

Арсенал новітніх баянних творів, поповнила «Quasi Sonata», яка була створена у 1995 році Л. Самодаєвою, коли та перебувала у Мексиці. Це був перший створений нею сольний твір для баяна. В цьому творі, можна спостерігати «сполучення класичного підходу щодо змістовності і сучасного щодо музичного мовлення притаманного саме стилю Л. Самодаєвої» (Єргієв, 2006: 97).

Твір складається з трьох частин, в яких ми не можемо знайти традиційних Г.П., П.П. та З.П. У першій частині музичне полотно зображує візерунок на зимовому вікні, жінку самотню та мрійливу. У другій частині з'являється жінка вишукана, але підступна, а у третій – пристрасна та рішуча. Кожна частина наділена власною мікроформулою мікроінтонаційного розвитку. Використовуються нові сонористичні засоби виконавської виразності: нетемпероване глісандо, кластери, гра повітрям, vibrato та ін. Прем'єра цього твору відбулась у 2002 році на міжнародному форумі «Київ Мюзик Фест».

Як приклад інновацій в українській музиці, ми розглядаємо твір «Метаморфози-2» Цей твір є першим українським оркестровим твором для баяна в стилістиці нової музики. Світова прем'єра цього твору відбулась в Одесі під час IX міжнародного фестивалю «Два дні та дві ночі нової музики» у 2003 році.

До сміливих рішень Людмили Самодаєвої можна віднести введення баяну в театральне та оперне мистецтво. У 1995 році композиторка створює нову версію водевілю «Мізантроп» (лібрето

І. Потоцького за однойменною п'єсою Ежена Лабіша), в якому камерний ансамбль у складі двох скрипок, віолончелі, флейти, роялю та ударних, майстриня вводить баян. Під час усього дійства оркестр знаходиться на сцені і є повноцінним учасником вистави.

З 1997 завдяки творчості композиторки баян стає також популярним інструментом в жанрі камерної опери. У творчому доробку Л. Самодаєвої сімнадцять камерних опер, і в багатьох з них композиторка використала баян, як засіб підкреслення окремих сюжетних і образних ліній. Згадаємо деякі роботи: «Повний джентльмен» для п'яти вокалістів та камерного ансамблю; «З життя принца Т.» (1998 р.); опера-балет «Світ з кінця» (2000 р.); «Танець з тінню» (2002 р.), прем'єра якої відбулася на фестивалі «Два дні та дві ночі нової музики» в Одесі.

У 2003 році композиторка створила новий музичний жанр – кіноп'єсу «Мій Гоголь» на основі однойменного фільму молодого київського режисера. Цей твір написаний для скрипки та баяна з використанням голосів інструменталістів та деяких перкусійних інструментів. Твір може виконуватись як самодостатній, був записаний як аудіо з підпорядкованою фоновою функцією, а також може виконуватись «наживо» під супровід зображення на екрані. Це творче новаторство в жанрі баянної камерної музики було здійснене вперше.

Виконавцем партій баяна прем'єр багатьох творів композиторки був Народний артист України, професор, доктор мистецтвознавства Іван Єргієв. Проте пізніше прем'єри почали виконувати молоді музиканти, в тому числі і автор цієї статті.

Отож, в 2018 році відбулась світова прем'єра камерної опери «Ліфт» (лібрето Елла Леус для сопрано, бас-баритона, баяна та фортепіано). Виконавцями повинні були бути Юлія Тімакова (сопрано), Андрій Малініч (бас-баритон), Олексій Мурза (баян), Людмила Самодаєва (фортепіано). Написана за повістю одеського прозаїка Елли Леус «Аденька квіточка або З новим ліфтом», з якої композиторка взяла для лібрето тільки одну сюжетну лінію. В основі опери лежить парадоксальна ситуація, що дала можливість композиторці створити не лише музичну, а й драматичну виставу. Дві партії виконує один співак. Так, у Андрія Малініча дивовижний діапазон – він бас-баритон, але партію сопрано він блискуче виконав фальцетом, демонструючи гарну дикцію, чудову пластику і неперевершену акторську майстерність. Музика камерної опери не ілюстративна, вона скоріше створює драматургію, тим самим підсилюючи і поглиблюючи емоційне співпере-

живання слухача. Спочатку цю камерну оперу було написано на двох співаків, жіночу партію мала співати сопрано, але на фестивалі «Два дні та дві ночі нової музики», де ця опера була виконана вперше, співачка захворіла і Андрій Малініч вивчив обидві партії, таким чином, камерна опера трансформувалась на моно-оперу.

Також у воєнному 2024 році Л. Самодаєва написала оперу під назвою «Борхес і Він» для бас-баритона, баяна та фортепіано (лібрето Євгена Деменка за мотивами оповідання Хорхе Луїса Борхеса «Борхес і Я» та за щоденниками футуриста і авіатора Василя Каменського; переклад українською здійснив Андрій Малініч). Виконувався цей твір у такому складі Андрій Малініч (бас-баритон), Сергій Таргоній (баян) та Людмила Самодаєва (фортепіано). Це унікальний твір, який увібрав у себе три нерозривні та однаково важливі субстанції – глибоку літературну основу, яскраве композиторське втілення та високу виконавську майстерність виконавців.

Ось який відгук лишив член всесвітнього клубу одеситів Володимир Богатирьов: «Прозвучала нова камерна опера «Борхес і Він». Лібрето відомого письменника й есеїста Євгена Деменка, який зумів талановито переплести внутрішні монологи геніального аргентинського письменника Хорхе Луїса Борхеса і поета-футуриста та авіатора Василя Каменського. Вокальні партії прозвучали у виконанні чудового співака Андрія Малініча. Можливості баяна продемонстрував талановитий музикант Сергій Таргоній. Партію фортепіано виконувала автор – Людмила Самодаєва. Камерна опера «Борхес і Він» – це вже друга моно-опера на лібрето Євгена Деменка» (Сайт міжнародного клубу одеситів, 2024). Прем'єра першої опери «Требник трьох» відбулася на міжнародному фестивалі «Два дні та дві ночі нової музики» 2021 року.

Твір під назвою «Нічний Париж», написаний у 2006 році, був створений композиторкою під враженням від прогулянки легендарним, містичним містом, яке зачаровує своїм шармом та різнобарв'ям. У творі можна почути образи атмосфери Парижа. Композиторка ювелірно ніби «малює» архітектуру соборів, будинків та атмосферу міста.

Прем'єра твору відбулась в 2007 році на XIII-ому міжнародному фестивалі «Два дні й дві ночі нової музики» у виконанні самої авторки – Людмили Самодаєвої (фортепіано) та баяніста Івана Єргієва.

Значні музичні твори Л. Самодаєвої, зокрема «Нічний Париж», не втрачають своєї актуальності навіть у теперішній час. У 2024 році цей твір знову

прозвучав у стінах Одеської національної музичної академії ім. А. В. Нежданової на тематичному концерті під назвою «Музичний Всесвіт Людмили Самодаєвої», у рамках творчого проєкту автора статті. Виконання було довірено молодим музикантам: автору статті та піаністці Асі Смагіній. Це стало підтвердженням того, що творчість композитрки живе та надихає нові покоління музикантів.

Твори Людмили Самодаєвої продовжують свій шлях, вражають своєю глибиною та унікальністю, а їхнє виконання завжди викликає захват і подяку слухачів.

Наступний твір має назву «2024», і він був написаний спеціально для автора цієї статті. Його прем'єра відбулась не так давно на двадцять дев'ятому фестивалі «Два дні й дві ночі нової музики». Сама назва твору вказує нам на його зміст, на переживання українського народу в боротьбі за свою свободу, пошуки сенсу існування та світла у пільмі.

Твір відкривається тихим й мелодійним вступом, який поступово переходить у напружені й драматичні моменти, відображаючи складні емоції та випробування, які переживає нація, як сказала сама композиторка під час бесіди з майбутнім виконавцем цього твору: «Україна як вона зараз є», маючи на увазі усі перепони і випробування, які ми переживаємо через російську агресію проти України:

Л. Самодаєва «2024» приклад 1



Композиторка використовує різноманітні музичні прийоми та техніки, щоб максимально передати глибину і багатогранність цих почуттів. Окремо варто виділити прийом, винайдений І. Єргієвим під назвою «зворотне вібрато», яке виконується шляхом коливань міху лівою рукою вгору вниз, цей прийом дозволяє дуже зручно контролювати інтенсивність і частоту коливань вібрато на інструменті:

Л. Самодаєва «2024» приклад 2



Музичні фрази, що лунають, повні емоції і сили, вони нагадують про стійкість і мужність

українського народу. Варто звернути увагу на епізод, де композиторка використовує тему пісні «Яблочко», яка є українською народною піснею, проте як і багато чого іншого з української культури і не тільки, була викрадена радянським союзом, і перероблена в матроський танець. Цю тему композиторка використовує як своєрідний лейтмотив російської навали, який спочатку появляється на «pp» і поступово розростається до «fff» але в своїй кульмінації на *acc.*, по звучанню перетворюється з грізної ходи, на «втечу півнів», таким чином композиторка описує, що наскільки не був би страшним ворог, український народ дасть відсіч і вистоїть у будь-яких випробуваннях:

Л. Самодаєва «2024» приклад 3



Таким чином, «2024» – це не просто музичний твір, це справжня одісея, яка запрошує слухача зануритися у світ емоцій і думок, відчувати разом з автором всі радощі й скорботи, які приносить життя. Це твір, який надихає і дає надію на краще майбутнє, яке ми всі так сильно прагнемо. І саме це також описується в творі, адже в творі є ніби «тема українського народу», яку ми можемо зустріти в творі тричі, перший раз на початку твору ця тема проводиться, передаючи образ «пошуку надії»:

Л. Самодаєва «2024» приклад 4



Другий раз ця тема проводиться, передаючи образ страху, і незнання, що ж далі буде:

Л. Самодаєва «2024» приклад 5



І третій раз в кінці твору ця тема набуває сили і розв'язується в масивні, паралельно-акордові мотиви, які в кінці розв'язуються в сі мажор, як надія на світле майбутнє. Саме таким чином

композиторка передає свій меседж слухачам, як казала Людмила Самодаєва, «які б перепони не траплялися, ми обов'язково вистоймо»:

Л. Самодаєва «2024» приклад 6



Твір під назвою «Молитва» (2024 р.) був написаний композиторкою з особливою емоційною глибиною, натхнений відкриттям художньої виставки її чоловіка Ігоря Потоцького, який відомий не тільки як поет, але й як талановитий художник. Перша інтерпретація цього твору на фортепіано у виконанні самої Л. Самодаєвої вже знайшла шлях до сердець слухачів, але авторка завжди відчувала, що цей твір найкраще розкриється на баяні. Тому, після нашої співпраці над моно-оперою «Борхес та Він» і «2024», вона запропонувала спробувати інтерпретувати мені цей твір.

Цей твір є справжнім викликом для виконавця через свою багатогаровість та складність фактури, яка включає багатоголосні акорди в правій руці. Збереження контролю над нотним полотном та розкриття всіх образів, закладених в музиці, вимагає від виконавця високого рівня майстерності. «Молитва» є уособленням хорового звучання, що поступово розгортає дисонанси сьогодення та звернення до небес, до Бога:

Л. Самодаєва «Молитва» приклад 7



Слухачі під час прослуховування цього твору можуть відчути всі глибини емоцій, які вкладає композиторка у кожен ноту. Це не просто музичний твір, а справжня молитва, виткана зі звуків, що відображають людські переживання, надії та мрії.

Прем'єра цього твору в виконанні на баяні відбулась в стінах Одеської національної музичної академії ім. А. В. Нежданової, на тематичному концерті під назвою «Музичний Всесвіт Людмили Самодаєвої», в рамках творчого проєкту автора статті.

Висновки. Людмила Самодаєва є видатною постаттю в українському музичному мистецтві, яка своєю творчістю здійснила вагомий внесок у розвиток українського баянного мистецтва. Її творча діяльність охоплює широкий спектр жанрів, від інструментальних, вокальних до камерних і театральних композицій. Залучаючи композиторські техніки експресіонізму та інтуїтивізму, Л. Самодаєва створила унікальний авторський стиль, який поєднує вокальні та інструментальні елементи, часто наділяючи вокал інструментальними ефектами.

Її внесок у розвиток української музики для баяна не можна переоцінити. Це композиторка, яка вперше в українській музиці використовувала баян у таких жанрах, як театральне та оперне мистецтво, створюючи нові музичні жанри й експериментуючи з різноманітними техніками та прийомami. Її твори, такі, як «Дитяча сюїта», «Quasi Sonata» та інші, залишаються змістовно актуальними та сучасними, надихаючи нові покоління музикантів.

Творчість Людмили Самодаєвої – це справжня «одіссея», яка запрошує слухача зануритися у світ емоцій і думок, відчути радість й скорботи, які приносить життя. Її музика надихає і дає надію, відображаючи стійкість і мужність українського народу.

Отже, Людмила Самодаєва, як представниця авангардизму в українській композиторській школі, яка розвиває традиції свого викладача, відомого українського композитора О. Красотова, видатного українського композитора В. Сильвестрова, творить свої композиції для баяна. Вона відіграє величезну роль у розвитку українського баянного мистецтва на світовому рівні, розкриваючи найсучасніші художні можливості цього інструмента в різних жанрах, включно вокальний, камерно-інструментальний, симфонічний та оперно-театральний.

Її композиторська творчість сприяє утвердженню українських баяністів-акордеоністів на європейському рівні. Л. Самодаєву можна сміливо вважати однією з яскравих постатей в українському камерно-баянному акордеонному жанру

СПИСОК ВИКОРИСТАНИХ ДЖЕРЕЛ

1. Авторський концерт відомої композиторки та членкині ВКО Людмили Самодаєвої. *Всесвітній клуб одеситів* : веб-сайт. URL: <https://www.odessitclub.org/index.php/uk/novosti-i-publikatsii/4758-avtorskij-kontsert-lyudmili-samodaevoji> (дата звернення: 12.03.2025).

2. Давидов М. А. До словника музичної педагогіки. *Науковий вісник Національної музичної академії України імені П. І. Чайковського*. 2000. Вип. 14. С. 144–155.
3. Єргієв І. Д. Акордеон у творчості Людмили Самодаєвої. «Музичне мистецтво і культура», *Науковий вісник Одеської державної музичної академії ім. А.В. Нежданової*. 2004. Вип 4. С. 208–215.
4. Єргієв І. Український «модерн-баян» як феномен світового мистецтва : дис. ... канд. мистецтв : 17.00.03 / Одеса. НМАУ ім. П. І. Чайковського, 2006. 168 с.

REFERENCES

1. Avtorskyi kontsert vidomoï kompozytorky ta chlenkyni VKO Liudmyly Samodaievoi. [Author's concert by the famous composer and member of the Ukrainian National Academy of Sciences Lyudmila Samodaeva] Vsesvitnii klub odesytiv: veb-sait. URL: <https://www.odessitclub.org/index.php/uk/novosti-i-publikatsii/4758-avtorskij-kontsert-lyudmili-samodaievoji> (data zvernennia: 03.04.2024) [in Ukrainian]
2. Davydov M. A. (2000) Do slovnika muzychnoi pedahohiky. [To the dictionary of music pedagogy] Naukovyi visnyk Natsionalnoi muzychnoi akademii Ukrainy imeni P. I. Chaikovskoho. 2000. Vyp. 14. S. 144–155. [in Ukrainian]
3. Ierhiiev I. D. (2004) Akordeon u tvorchosti Liudmyly Samodaievoi. [Accordion in the work of Lyudmila Samodaeva] «Muzychne mystetstvo i kultura», Naukovyi visnyk Odeskoi derzhavnoi muzychnoi akademii im. A.V. Nezhdanovoi. 2004. Vyp 4. S. 208–215. [in Ukrainian]
4. Ierhiiev I. (2006) Ukrainskyi «modern-baian» yak fenomen svitovoho mystetstva [Ukrainian «modern bayan» as a phenomenon of world art] : dys. ... kand. mystetstv : 17.00.03 / Odesa. NMAU im. P. I. Chaikovskoho., 168 s. [in Ukrainian]